

## Inhoudsopgave Het altaar van Ruimel

Het altaar uit Ruimel.....	1
1686 2 april 1858 MUSEUM VAN OUDHEDEN TE LEYDEN.....	1
1 januari 1787 C. IANVARIUS] Men vindt den naam C IANVARIUS .....	1
15 april 1849 L'HERCULE MAGUSANUS, EXAMEN CRITIQUE .....	1
19 november 2015 thuisinbrabant.nl .....	1

## Het altaar uit Ruimel

1686 2 april 1858 **MUSEUM VAN OUDHEDEN TE LEYDEN.**

5 [...] Als bij uitnemendheid van belang mogen wij de aanwinst van eenen Romeinschen  
geloftesteen vermelden, die in 1686 in den Kabelweg te Ruimel of Rummel, gemeente  
St. Michielsgestel, in Noordbrabant opgegraven, het eerst door den 's  
Hertogenbosschen schepen mr. H. Copes aan G. Cuperus te Deventer geschonken, een  
10 tijd lang in het juist van dien geleerde ingemetseld, bij den verkoop dier woning  
door den laatsten eigenaar uit het geslacht des heeren Schouten, naar eene nieuwe  
woning medegenomen, na diens dood met zijne nalatenschap in eigendom was overgegaan  
aan de echtgenoot van den heer van Tright, in leven stadsklokkenist en organist te  
15 Deventer. Na het overlijden der ouders werd de heer W. G. H. van Tright, predikant  
van Ooijen en Persingen, eigenaar van den steen, en berustte deze gedurende eenen  
geruimen tijd te Ubbergen, waar de heer van Tright in de nabijheid zijner kerkelijke  
gemeente zich gevestigd had. wij slaagden er in om het monument van den eigenaar  
20 tegen eenen betrekkelijk billijken prijs voor het Museum over te nemen, en wij mogen  
er ons in verblijden, dat het daar thans eene veilige en blijvende bewaarplaats  
verkregen heeft. Het opschrift op de voorzijde van den steen, die aldaar zeer  
afgesleten is en waarop zich hier en daar sporen van bijwerking in enkele letters  
schijnen te toonen, bevat eene *toewijding aan den Magusaanschen Hercules, door*  
*Flavius Vihtirmas zoon, den hoogsten overheidspersoon van den staat der Batavieren.*  
De twijfel in de laatste jaren wel eens over de echtheid van het opschrift  
25 uitgesproken, en waaraan meer belangrijke opschriften in vroegere eeuwen, naar het  
heet, in ons vaderland gevonden, op afdoende gronden onderhevig zijn, zal nu welligt  
weggenomen, althans op het oorspronkelijk zelf, en in vergelijking met zoo vele  
andere ongetwijfeld echte gedenktekens en opschriften getoetst kunnen worden.

1 januari 1787 **C. IANVARIUS] Men vindt den naam C IANVARIUS**

30 te Rome op een oud Gedenkteken in de *Vinea Peretti*. Bij Muratorius pag. MCCLXXVIII.  
9. C N. IANVARIUS: Op een Steen, in het Dorp Rummel in de Meijerije van 's  
Hertogenbosch opgedolven, C. IANVARINVS. Zie Gisb. Cuperus in *Confecr. Homeri* pag.  
271, en in *Monument. Antiq.* pag. 218. [Vertaaling en korte uitlegging ... p. 69]

15 april 1849 **L'HERCULE MAGUSANUS, EXAMEN CRITIQUE**

35 DE LA DISSERTATION INTITULÉE: Gedenktekens van Hercules Magusanus, eene  
oudheidkundige bijdrage van C. Leemans. (Extrait de l'Algemeenen Konst en  
Letterbode)

40 Zie [http://www.jstor.org/stable/41745796?seq=1#page\\_scan\\_tab\\_contents](http://www.jstor.org/stable/41745796?seq=1#page_scan_tab_contents)

19 november 2015 **thuisinbrabant.nl**

### **Altaar uit Ruimel bij Sint-Michielsgestel**

45 De altaarsteen die werd gevonden in de buurtschap Ruimel bij Sint-Michielsgestel, is  
voorzien van een tekst die boeiende informatie geeft over de rol van de Bataven in  
het Romeinse Rijk.

De Latijnse inscriptie luidt: MAGUSANO HERCUL(i) SACRU(m) FLAVS VIHIRMATIS FIL(ius)  
(s) UMMUS MAGISTRA(tus) (c) IVITATIS BATAVOR(um) V(otum) S(olvit) L(ibens) M(erito).  
In vertaling: Gewijd aan Hercules Magusanus. Flavius, zoon van Vihirmas, hoogste  
50 magistraat van de civitas der Bataven, heeft (hiermee) zijn gelofte ingelost, gaarne  
en met reden.

De tekst toont aan dat de Bataven al vroeg in de Romeinse tijd een eigen civitas  
hebben gevormd, een bestuursdistrict naar Romeins model. Wat hierin precies de rol  
is geweest van de hier genoemde Flavius, is nog onduidelijk omdat de civitas  
doorgaans geen eenhoofdige leiding had.

55 Zie <http://www.thuisinbrabant.nl/geschiedenis/romeinen/komst/kaart/altaar>  
[http://www.dbnl.org/tekst/wijn001hist01\\_01/wijn001hist01\\_01.pdf](http://www.dbnl.org/tekst/wijn001hist01_01/wijn001hist01_01.pdf)